

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Practicus De Casibus Summo Pontifici, Episcopis, Et Praelatis Religionum Reservatis

Kiene, Johann Georg

Constantiae, 1629

7. & 8. An intermissio iuramenti promissorij, in re parua sit mortalis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-42214

mentum interueniat. Quare ad iuramentum quod promissioni de opere præstando accedit, vt sit vndequaque honestum, exiguntur, veritatem præsentis propositi de stando promisso, quæ si desit semper committitur periurium mortale. 2. Veritatem ipsius materiæ suo tempore ponendæ, si modo possibilis sit & grauis, tunc itidem periurium lethale fit quando absque rationabili causa prætermittitur.

VII. Periurium verò est mendacium iureiurando firmatũ, quod quadrifariam euenire potest. 1. Cum falsum iureiurando assertitur. 2. Cum promissio in re iusta & bonâ facta & iuramento firmata non completur, vbi veritas deest, non quidem verbo, sed facto. 3. Cum iuramento deest iustitia, id est, quando iurans promittit se iniquum aliquid præ-

præstiturum, v. g. vindictam de
Titio infamatore sumpturum. 4.
Cum desideratur iudicium, quan-
do temere & inconsideratè iura-
tur. Priora duo rationem periuri-
rii propriè nanciscuntur: Poste-
riora autem respectu periurii in-
cauti, temerarii aliquo modo ad
periurium propriè dictum reuo-
cantur. *Azor. cit. 12. q. 3.* & de
periurii pœnis quâ Canonicis,
quâ civilibus ibidem à q.

VIII. An prætermittens iu-
ramentum promissorium de re
parui momenti peccet mortaliter,
v. g. Religiosus, sæcularis &c.
cum iuramento promisit se sin-
gulis diebus Psalmum Miserere,
Salutationem Angelicam &c. re-
citaturum, vel pauperibus num-
mum daturum.

Respondet i. Caietanus distin-
guendo [A] vel res illa voto iurato

N 3 fir-

firmata est tota materia promissionis, vel tantum pars: si primū, violare ait, iuramentum in re leui esse mortale, v. g. non dixisse psalmum integrum, vel distribuisse assem: si secundum: negat, mortale committi, sed tantum veniale, v. g. si promisti 3. aureos & solutione assem deneges, aut versiculū prætereas. Respondent alii 2. generatim tantum esse veniale intermisserem leuioris momenti. 3. alii itidem docent semper esse mortale si quis transgrediatur iuramentum de re parua seriò promissa.

[A] *Apud Azor. cit c 5. q. 3. Iess. cit dub. Bonacinamp. 14 num.*

2. [B] *Clavis Regia cit c 4. n. 28.*

Et complures docent si angere iuramentum de re leui susceptum, dummodò, qua do iurauit, animum habue it implendi, esse tantum veniale quod paruitas materiæ

riæ excuset à mortali in omnibus
diuinis & humanis legibus *vetis-*
que c. apud eosdem complures.

Respondeo 4. cum veriori, si
constat rem exiguam promissio-
nis esse quandam partem, non
committi mortale periurium,
quamuis tota non solvatur, quod
Deus non adducatur in testimo-
nium falsitatis, res enim præstatur
absolutè, adeoque iuramento fir-
satis, et si in recitatione, v g psal-
mi vnus versiculus omittatur, aut
in solutione trium aureorum ba-
zrus negetur. [A] In autem fran-
gitur iuramentum absq; iusta cau-
sa de præstanda re exigua quæ to-
tam materiam promissionis com-
pleat, satis probabiliter dicitur
committi periurium mortale, per-
inde enim videtur Deum in paruis
ac magnis rebus testem falsitatis
invocare [B] et si contrarium pro-
babilius conferi debeat. [C]

N 5

[A] *Ita*

[A] Tann. cit. & sequitur ex sententia secunda. [B] Clavis Regia. no. 28. Bonac. cit. num. 2. Less. cit. Qui iureiurando aliquid promittit ipso affectu & quantum potest facit Deum testari se promisso staturum. ergo si non præstat, dum potest, arcessit Deum tanquam testem falsum. Neque verò iuramentum hoc promissorium respicit tanquam propriam & immediatam materiam, quatenus est magni aut parvi momenti, multum vel parum utilis homini, sed quatenus vera & adnexum habet diuinum testimonium, adeoque obligatio non desumitur à paruitate aut magnitudine materiae, sed ex veritate: atqui omnes veritates, tam de re parua quam magna, nituntur eodem diuino testimonio, ergo eiusdem rationis est in re parua magna Deum testem falsi arcessere. Et longè ali-

aliter in legibus humanis aut votis præsertim vsuuenit, quæ cum concernant honorem Dei, potest in re parua leuiter lædi, in iuramento autem principaliter attenditur veritas, quæ si desit, grauis iniuria Deo irrogatur, cum iurans censeatur Deum falsi testem inuocare. [C] *Tann. cit. m.* 25. vbi à mortali excusat consuetas fœminis aliisque plebeis iuramenta.

IX. Collige iuramenti obligationem iuxta mentem & intentionem iurantis esse interpretandam, quæ soles in dubio pro iusta ac legibus conformata reputari: Sic iuramentum de celando secreto factum, est tenendum, nisi in alterius detrimentum cedat: aut de obseruatione statutorum iuramentum extenditur ad licita & vsu recepta, non
abro